

prima instanță: Judecătoria Hîncești (sediul central)
Judecător: T. Mereuță
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: I. Muruianu, A. Malîi, E. Palanciuc

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Dumitru Visternicean,
Nicolae Craiu, Luiza Gafton,

examinând recursul declarat de către Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Berco Iulian împotriva lui Mahu Sergiu, intervenient accesoriu Mahu (Lungu) Iunona cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere,

și cererea reconvențională depusă de Mahu Sergiu împotriva lui Berco Iulian, Zemtsovskaya Alexandra, intervenienți accesorii Mahu (Lungu) Iunona, Societatea cu Răspundere Limitată „Prihojanin-M” în procedură de insolvență cu privire la recunoașterea nulității contractului de împrumut și recunoașterea faptului exercitării integrale a contractelor de investigație în construcția imobilului.

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2018,

c o n s t a t ă :

La 14 februarie 2017, Berco Iulian a depus cerere de chemare în judecată cu concretizare ulterioară a cerințelor împotriva lui Mahu Sergiu, intervenient accesoriu Mahu (Lungu) Iunona solicitând încasarea datoriei în sumă de 126 240 euro, dobânzii de întârziere în sumă de 72 792,05 euro, compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 25 000 lei și 1 000 euro. (f.d. 4-6, 71-72 vol.I, 98-99 vol.II)

La 07 noiembrie 2017, Mahu Sergiu a depus cerere reconvențională împotriva lui Berco Iulian, Zemtsovskaya Alexandra, intervenienți accesorii Lungu

Iunona, Societatea cu Răspundere Limitată „Prihojanin-M” în procedură de insolvență solicitând recunoașterea nulității contractului de împrumut și recunoașterea faptului exercitării integrale a contractelor de investigație în construcția imobilului. (f.d. 82-88 vol.I)

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești (sediul central) din 06 decembrie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Berco Iulian a fost admisă integral, fiind încasată de la Mahu Sergiu în beneficiul lui Berco Iulian suma de 126 240 euro cu titlu datorie conform contractului de împrumut din 19 iulie 2013, suma de 72 792,05 euro cu titlu de dobânda de întârziere și suma de 25 000 lei și 1 000 euro cu titlu cheltuieli de judecată.

Cererea reconvențională înaintată de către Mahu Sergiu a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 125, 130-137 vol.II)

La 28 decembrie 2017, Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacordul cu hotărârea pronunțată. (f.d. 128-129 vol.II)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, nu a fost dat curs cererii de apel declarate de Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei, fiind-ui acordat apelantului și reprezentantului acestuia termen până la 25 aprilie 2018 pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei. A fost adus la cunoștința apelantului că, în cazul nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită.

Ședința pentru soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel a fost fixată pentru data de 26 aprilie 2018, ora 10.00. (f.d. 142-144 vol.II)

La 25 aprilie 2018, Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei a depus apel motivat, solicitând casarea hotărârii Judecătorei Hîncești (sediul central) din 06 decembrie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de Berco Iulian și admiterea integrală a cererii reconvenționale. Concomitent, a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (4), invocând situația financiară precară. (f.d. 159-160, 164-173, vol.II)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2018, a fost respinsă cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat depusă de Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei, nu a fost dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului termen până la 23 mai 2018 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat restante în sumă de 13 750 lei. A fost adus la cunoștința apelantului că, în cazul nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită. Totodată, instanța de apel i-a comunicat apelantului că chestiunea privind primirea cererii de

apel pe rol v-a fi soluționată în ședința de judecată la 24 mai 2018, ora 10.00. (f.d. 184-188 vol.II)

La 10 mai 2018, Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 26 aprilie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și emiterea unei decizii prin care cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admisă.

În motivarea cererii de recurs a invocat dezacordul cu încheierea contestată, pe motiv că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Mahu Sergiu are la întreținere 3 copii și că soția acestuia se află în concediu de maternitate.

La fel, susține că instanța de apel a ignorat faptul că la materialele cauzei sunt probe care demonstrează situația materială precară a apelantului și imposibilitate achitării taxei de stat. (f.d. 191-192 vol.II)

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data comunicării încheierii.

După cum denotă din actele cauzei copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2018, a fost expediată participanților la proces la 27 aprilie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d.189 vol.II), însă, la materialele cauzei careva dovezi în vederea recepționării de către Mahu Sergiu și reprezentantul acestuia, avocatul Tighinean Alexei a încheierii expediate de către instanța de apel, lipsesc.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră, că Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 10 mai 2018 (f.d. 191-192 vol.II), în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC (în redacția Legii nr.17 din 05 aprilie 2018, în vigoare de la 01 iunie 2018), recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum se constată la caz, la 28 decembrie 2017, Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei, a depus apel nemotivat

împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacordul cu hotărârea pronunțată. (f.d. 128-129 vol.II)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, nu a fost dat curs cererii de apel declarate de Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei, fiind-le acordat termen până la 25 aprilie 2018 pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei și a fost adus la cunoștința apelantului că, în cazul nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită.

Ședința pentru soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel a fost fixată pentru data de 26 aprilie 2018, ora 10.00. (f.d. 142-144 vol.II)

La 25 aprilie 2018, Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei a depus apel motivat, concomitent, printr-o cerere a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (4), invocând situația financiară precară. (f.d. 159-160, 164-173, vol.II)

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2018 a fost respinsă cererea cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și comunicat apelantului despre necesitate prezentării dovezii de plată a taxei de stat restante în sumă de 13 750 lei, acordându-i ultimului termen până la 23 mai 2018 pentru prezentarea dovezii și explicându-i că în caz de neîndeplinire a indicațiilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. Ședința de judecată fiind fixată pentru 24 mai 2018, ora 10.00. (f.d. 184-188 vol.II)

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC (în vigoare până la 01 iunie 2018), care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de

recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Iar, dispozițiile art. 85 alin (4) CPC acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În speță, instanța de recurs precizează că apelantul, având obligația de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 18 750 lei, fapt reținut și de instanța de apel, a anexat ordin de încasare a numerarului din 24 aprilie 2018, în sumă de 5 000 lei, solicitând, scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 26 aprilie 2018, este întemeiată și justificată, deoarece apelantul Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării integrale taxei de stat la depunerea cererii de apel, în mărime de 18 750 lei.

Astfel, instanța de recurs relevă că, înscrisurile prezentate de apelantul Mahu Sergiu și anume, copia certificatului de naștere pe numele Mahu Alexandru a.n 18 august 2000, seria NA-VI 1979885, eliberată de OSC Hîncești, copia certificatului de naștere pe numele Mahu Verginia a.n 20 octombrie 1996, seria NA-VI 1168473, eliberată de OSC Hîncești și copia certificatului de naștere pe numele Mahu Vasilii a.n 07 iulie 2016, seria VIII-MIO 590725, eliberată de OSC or. Moscova nr.29, nu constituie temei pentru scutirea parțială de la plata taxei de stat, deoarece scutirea de la plata taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă înscrisurile prezentate nu indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Mahu Sergiu, nu a anexat probe cum ar fi: (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, probe cu privire la deținerea în proprietate a bunurilor imobile, mobile, cote de participare în cadrul unor întreprinderi etc.), care ar atesta situația financiară precară și ar justifica acordarea facilității respective la achitarea plății taxei de stat la depunerea cererii de recurs.

De altfel, și argumentele invocate în recurs precum că, situația financiară precară face imposibilă achitarea integrală a plății taxei de stat la depunerea cererii

de apel, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelantul nu a prezentat probe concludente și pertinente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională. Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza *Golder v. the United Kingdom* §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane vs United Kingdom* 28 mai 1985). Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 § 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (cauza *Bellet vs France* §-31, *Garcia Manibardo vs Spain* §-44).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa: cerința privind scopul legitim al limitării – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (cauza *Weissman și alții împotriva României* §-35, *Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom* §-61) și raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamant raportat la veniturile sale.

În consecință, se va remarca și faptul că cuantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelant la depunerea cererii de apel, nu depășește limitele stabilite de lege.

Față de cele ce preced, se constată că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, iar ca urmare Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Mahu Sergiu prin intermediul reprezentantului, avocatul Tighinean Alexei.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Berco Iulian împotriva lui Mahu Sergiu, intervenient accesoriu Mahu (Lungu) Iunona cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, și cererea reconvențională depusă de Mahu Sergiu împotriva lui Berco Iulian, Zemtsovskaya Alexandra, intervenienți accesorii Lungu Iunona, Societatea cu Răspundere Limitată „Prihojanin-M” în procedură de insolvență cu privire la recunoașterea nulității contractului de împrumut și recunoașterea faptului exercitării integrale a contractelor de investigație în construcția imobilului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Visternicean

Judecători

Nicolae Craiu

Luiza Gafton